

ת"פ 63633/11/18 - מדינת ישראל נגד ס' מ'

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 63633-11-18 מדינת ישראל נ' מ'

ת"פ 29018-09-19

בפני כבוד השופטת זהר דיבון סגל

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

ע"י יחידת תביעות מרכז שלוחת רחובות

באמצעות עו"ד סיון צדיק

נגד

הנאשם ס' מ'

באמצעות עו"ד דורון שטרן

גזר דין

הנאשם הודה בהתאם להסדר טיעון דיוני בעובדות שני כתבי אישום מתוקנים והורשע בשתי עבירות של תקיפה הגורמת חבלה ממש - בן זוג לפי סעיפים 380 + 382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977(להלן: חוק העונשין). הסדר הטיעון הדיוני לא כלל הסכמה לעניין העונש. בהסכמת הצדדים התבקש שירות המבחן להגיש תסקיר בעניינו של הנאשם שייבחן את נסיבותיו האישיות כמו גם את נסיבות ביצוע העבירה, ויעביר המלצותיו לבית המשפט.

כתבי האישום המתוקנים בתמצית

1. ת"פ 63633-11-18 (להלן: כתב האישום הראשון) - ביום 22.8.2018 בשעה 21:00 לערך, הנאשם שהיה תחת השפעת אלכוהול, צעק וקילל את המתלוננת, בת זוגו וזאת בנוכחות בנותיה הקטנות וכן סטר לה. כתוצאה מכך נגרמה למתלוננת חבלה בדמות נפיחות ואדמומיות מתחת לעין ימין.

2. ת"פ 29018-09-19 (להלן: כתב האישום השני) - ביום 10.5.2019 בשעות הערב המוקדמות, סמוך לשעה 17:44 הנאשם שהיה בגילופין תקף את המתלוננת בכך שתפס בידה וגרם לה לסימן כחול בזרוע יד שמאל. בהמשך שכב הנאשם בספה בסלון ביתם, המתלוננת ביקשה ממנו להזיז את רגליו כדי שתוכל להתיישב עם בתה והנאשם בתגובה דחף אותה והכה בגבה.

3. שירות המבחן ערך שלושה תסקירים, אלו סקרו את הרקע האישי והמשפחתי של הנאשם, ההיסטוריה העבריינית, התייחסות הנאשם לעבירות בהן הורשע, הערכת גורמי הסיכון להישנות עבירות לצד הסיכוי לשיקום, ההליך הטיפולי בו השתלב הנאשם, התקדמות בו. הסתקירים כללו את התרשמותו של שירות המבחן אשר בסיכומו של דבר המליץ לנקוט בענישה שיקומית טיפולית, להעמיד הנאשם בצו מבחן ולהטיל עליו מאסר מותנה.

תסקירי שירות המבחן

תסקיר מיום 12.5.2021 (להלן: התסקיר הראשון)

4. הנאשם, יליד אתיופיה, בן 38, רווק, אב לשני ילדים האחד מנישואיו הקודמים והאחת משותפת לו ולמתלוננת. הנאשם עלה לארץ בהיותו בן 6, אמו נפטרה כאשר הייתה בת 20 בשל סיבוכים בלידה. אביו נפטר לפני

שנה בתאונה. הנאשם נאלץ לעבוד מגיל 9 לאור המצב המשפחתי הכלכלי הקשה, סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות חלקית, התגייס לצבא, שירת שרות חלקי וריצה תקופת מאסר בכלא צבאי בגין עריקות. הנאשם מסר כי אינו עובד וכי קיימים עיקולים של הוצאה לפועל על חשבונותיו בבנק.

הנאשם שיתף כי בהיותו ילד חווה אלימות מצד אביו וכן נחשף לאלכוהול ולסמים. שירות המבחן התרשם כי השימוש בסמים מגיל צעיר הופנם אצל הנאשם כחלק מגיבוש הזהות הגברית. הנאשם עבר מספר הליכי גמילה, האחרונה הייתה בקהילת "רוח במדבר" ושמר על ניקיון מסמים מספר שנים אך מצא עצמו שוב בשימוש וברחוב. לפני כשנה החל ביוזמתו תהליך גמילה ושיקום בקהילה ברעננה משם עבר להוסטל בטבריה. גורמי הטיפול מסרו כי הנאשם בעל מוטיבציה גבוהה וכנה לשיקום ומציאת דרך חיים, הוא אדם אהוב ועוזר רבות לצוות, לא נרשמה התנהגות אלימה מצדו, הנאשם שומר על היגיינה חיצונית, ממלא אחר מטלותיו, מרבה לשחק ברגשותיו ולעבוד על דפוסים שהצוות רואה כי דרוש בהם שיפור.

הנאשם מוכר לשירות המבחן מהתקופה בה היה תחת צו מבחן בין השנים 2007-2009 אז נשלח לאבחון בעמותת "אפש"ר" באשדוד המטפלת בנפגעי אלכוהול והימורים. באבחון מצאו גורמי הטיפול כי הנאשם סובל משימוש לרעה באלכוהול ונמצא בשלב מקדים להתפתחות התמכרות ועל כן המליצו לשלבו הנאשם בטיפול פרטני וקבוצתי, אך נאשם התנגד לכך, התקשה לראות עצמו כסובל מבעיה הקשורה לאלכוהול והכחיש את השלכות השימוש על חייו.

הנאשם התקשה לקחת אחריות על מעשיו, לדבריו לא נקט באלימות פיזית כלפי המתלוננת, אך נהג לקלל בעת עצבים, ועל כך ביטא הבנה וצער על פגיעתו במתלוננת. הנאשם הוסיף כי אינו נמצא בקשר עם המתלוננת ואין הוא רואה עתיד לחידושו. כן ביטא נזקקות להמשך שילובו בהליך הגמילה בו החל לפני למעלה משנה.

שירות המבחן התרשם מהנאשם כמי שגדל והתפתח במסגרת משפחתית מורכבת, חווה חסכים רגשיים שגרמו לקשיים בתפקודו במסגרות פורמליות ובהתמודדות עם גורמי סמכות, כן גרמו לו לצבירת כעס, תסכול וכאב, וניסיון ללקיחת אחריות בגיל צעיר. התנהגות אביו כלפיו יצרה אצל הנאשם חווית חוסר נראות, פגיעות בדימוי העצמי והתפתחות לצד גבולות מטושטשים. כמו כן, היעדר דמות אם והיעדר עיבוד האובדן, הקשו על יצירת ביטחון רגשי בפיתוח קשר עם דמויות סמכותיות, ועל גיבוש דמות עצמאית. להערכת שירות המבחן ברקע לביצוע העבירות עומדים החסכים הרבים, הפיזיים והרגשיים, שהביאו לדפוסי חשיבה מעוותים שפגעו ביכולותיו לראות את צורכי האחר, והובילו לתלות בחומרים משני תודעה כדרך להתמודדות עם קשיים רגשיים. כמו כן העריך שירות המבחן כי הנאשם מגלה נוקשות ביחס לתפקידו הגברי ומבטא מוכנות לרצות אחרים גם אם הדבר בא על חשבון צרכיו.

שירות המבחן העריך כי טיפול בבעיית ההתמכרות תאפשר לגעת בתכנים הנוגעים לגבולות התנהגותיים סביב התמכרות והאפשרות שתעלה בעתיד לשלב הנאשם בטיפול ייעודי בנושא אלימות זוגית. לאור אלו והעובדה כי הנאשם שיתף פעולה, המליץ שירות המבחן על דחיית הדיון לצורך איתור המתלוננת והשלמת הערכת המסוכנות בעניינו.

תסקיר מיום 19.10.2021 (להלן: התסקיר השני)

5. הנאשם החל לפני כשנה תהליך גמילה ושיקום בהוסטל בעל מוטיבציה גבוהה לשיקום, הצליח לעבור נקודת משבר ללא שימוש בסמים או אלכוהול כאשר אביו נפטר לפני מספר חודשים, החלה עבודה טיפולית עם הנאשם על דרכי תקשורת, זיהוי רגשות והתנהגויות ורכישת כלים להבעת רגשות ושינוי התנהגות. ניכר כי הנאשם משתף פעולה ועובד על דפוסיו מתוך הבנה כי אלו אינם משרתים אותו. הוא השתלב בעבודה בתחום המסגרות והנירוסטה, מבין כיצד התנהגותו בעבר השפיעה על חייו כיום, ביטא רצון ונכונות להמשיך הטיפול בהוסטל, הביע שאיפתו לשקם את חייו, לחדש הקשר עם ילדיו, להוות עבורם דמות אב מיטיבה ולרכוש כלים לבניית אמון בינו לבין ילדיו. כמו כן הנאשם לקח אחריות על המיוחס לו בכתב האישום והביע חרטה ובושה לפגיעתו במתלוננת, אולם נטה להשליך האחריות על כך

שהיה תחת השפעת סמים ואלכוהול.

שירות המבחן בחן נזקקות טיפוליות של הנאשם בתחום האלימות במשפחה, והנאשם הביע הסכמה להפנותו לקבוצה ייעודית בתחום האלימות הזוגית.

המתלוננת מסרה לשירות המבחן כי היא לוותה על ידי שירותי הרווחה ומאז שהגישה תלונה כנגד הנאשם, האחרון לא יצר עמה קשר. מסרה כי התנהגותו האלימה הייתה על רקע התמכרותו לאלכוהול, אך תיארה את הנאשם כאדם נקמני שייתכן וינקום בה בעתיד אם תזיק לו.

בהערכת גורמי הסיכוי לשיקום לקח שירות המבחן בחשבון את יכולתו של הנאשם להיתרם מההליך הטיפולי בהוסטל בתחום ההתמכרות, לתת אמון בגורמי הטיפול, הצלחתו בהעמקה בתכנים הקשורים לתקשורת ופגיעות מעברו, יכולתו להפנים וליישם למידת דרכי תקשורת חדשים, לקיחת אחריות והבעת נכונות להשתלב בקבוצה ייעודית בתחום אלימות זוגית. בהערכת גורמי הסיכון לקח שירות המבחן בחשבון את הצורך של הנאשם בהמשך עבודה משמעותית ברכישת דרכי תקשורת מקדמים במרחב האינטימי, והערכה כי התנהגותו האלימה לא הייתה אירוע חד פעמי, אלא היוותה דפוס תקשורת במערכת הזוגית. משכך ולאור הערכת פרוגנוזה שיקומית טובה, העובדה כי פחתה המסוכנות להישנות העבירה וכן הצפי להפחתת המסוכנות במהלך הטיפול, בא שירות המבחן בהמלצה להעמיד הנאשם בצו מבחן לצד עונש מותנה.

תסקיר מיום 15.11.2021 (להלן: התסקיר השלישי)

6. שירות המבחן בחן עם הנאשם מוכנותו לבצע שירות לתועלת הציבור כפי שהתבקש על ידי בית המשפט, אך הנאשם שלל זאת על הסף. לדבריו נמצא בתהליך שיקום רגשי ונפשי ומתמודד עם חוויות קשות מעברו, עומס רגשי זה מתווסף לעומס בשעות הרבות בהן עובד כדי לעמוד בתשלומי חובותיו. אמנם להערכת שירות המבחן ענישה בדמות שירות לתועלת הציבור עשויה להוות הן גורם מפחית סיכון להישנות העבירה שיהא בה לחבר את הנאשם באופן מוחשי לאחריותו לעבירה והן גורם חינוכי ומפצה לחברה, אך משום שנמצא הנאשם בחרדה עמוקה מכך שיתקשה להתמודד עם ריבוי המשימות והמטלות, יהיה נכון למקד את מאמצי השיקום של הנאשם בהליכים הטיפוליים.

טיעוני הצדדים לעונש

7. המאשימה הפנתה בטיעוניה לערכים המוגנים שנפגעו כפועל יוצא ממעשיו של הנאשם, ובהם שלמות גופה של המתלוננת, בריאותה, בטחונה ושלוות נפשה בפרט כאשר העבירות בוצעו בין כותלי ביתה, בנוכחות בנותיה הקטינות ועל רקע שימוש לרעה באלכוהול, וכאשר אין המדובר במקרה חד פעמי. המאשימה עתרה לקביעת מתחם עונש נפרד לשני האירועים שנע בין מספר חודשים שיכול וירוצו בעבודת שירות ועד לשנת מאסר לצד רכיבי ענישה נוספים.

עוד בטיעוניה סקרה המאשימה את עיקרי תסקירי שירות המבחן, התהליך הטיפולי בו השתלב הנאשם וההתקדמות בו, כאשר תחילה הנאשם לקח אחריות חלקית על מעשיו ובהמשך לקח אחריות אך השליך התנהגותו על שימוש לרעה באלכוהול. כן עמדה על ההליך שיקומי שעבר הנאשם במשך למעלה משנה ועל השפעתו החיובית על הנאשם כפי שמשתקף בתסקירי שירות המבחן וההמלצה שבצדם.

לנוכח הודיית הנאשם, העבר פלילי, לקיחת האחריות בשני כתבי האישום המתוקנים והתהליך השיקומי, מסכימה המאשימה כי יש מקום לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, אך לטעמה יש לעשות כן באופן מתון. בסופו של דבר עתרה המאשימה להשית על הנאשם עונש מאסר בן חודשיים שירוצו בעבודת שירות, מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלוננת. עמדתה תמכה בפסיקה (רע"פ 1884/19 פלוני נ' מדינת ישראל (14.3.2019); ת"פ 64349-12-19 (שלום

י-ם) מדינת ישראל נ' פלוגי (26.4.2020); רע"פ 1805/11 שמחייב נ' מדינת ישראל (7.3.2011)).

8. ב"כ הנאשם טען כי המתחם לו עותרת המאשימה כמו גם עתירתה העונשית, מחמירה יתר על המידה ואינה תואמת את מדיניות הענישה הנהוגה, ואף לא את נסיבותיו האישיות של הנאשם או את כבדת הדרך השיקומית שעבר.

בא כוח הנאשם עמד בטיעוניו על הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כאשר מבלי להקל ראש שני כתבי האישום מגלמים אירועים שרף האלימות בהם אינו מהחמורים, אירועים שהם תולדה של מערכת יחסים לא תקינה וברקע שימוש באלכוהול. בהקשר לכך אף הפנה לאופי החבלות שלא הצריכו טיפול רפואי. לטעמו חרף הפרשי הזמן בין האירועים, כאשר אלו בוצעו כלפי אותה המתלוננת יש לראותם כאירוע אחד שיש לקבוע בגינו מתחם עונש הולם אחד כנע בין מאסר מותנה ועד למספר חודשי עבודות שירות וענישה נלוות.

עוד בטיעוניו המפורטים עמד בא כוח הנאשם על נסיבותיו האישיות של הנאשם כפי שעולה בין היתר מתסקיר שירות המבחן ובהן את גילו של הנאשם, נסיבות חייו המורכבות, העובדה כי הנאשם הודה ולקח אחריות על מעשיו, חסך זמן שיפוטי, חסך את עדות המתלוננת כמו גם העובדה כי מאז ביצוע העבירות אין קשר בין הנאשם למתלוננת.

במוקד הטיעון עמד התהליך השיקומי יוצא הדופן שעבר הנאשם ביוזמתו ובמנותק מההליך הפלילי ועוד קודם לכניסתו של שירות המבחן לתמונה, היותו של הנאשם דר רחוב, השתלבותו ביוזמתו בקהילה למכורים במקלט חירום ברעננה (ענ/1), הליך הגמילה שארך כשנה ומחצה, המעבר להוסטל השיקומי לצד השתלבות במסגרת תעסוקתית ועד היום. כן הפנה לנכונותו של הנאשם להעמיק התהליך ולהשתלב בטיפול בתחום האלימות הזוגית. עוד הדגיש הנאשם מתמודד עם שיקום חייו במישורים רבים והטלת עונש של עבודות שירות או שירות לתועלת הציבור יפגעו ביכולתו להמשיך ולרכז את מאמציו בהמשך תהליך השיקום.

בא כוח הנאשם סיכם והפנה לכך כי מדובר במקרה בו נסיבותיו האישיות של הנאשם, ההליך השיקומי וכבדת הדרך שעבר, מצדיקים גזירת עונש בתחתית מתחם העונש לו עתר. למצער אם בית המשפט יראה לקבוע מתחם גבוה יותר מן הנטען, הרי בנסיבות מקרה זה ראוי לטעמו לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום.

9. הנאשם בדברו האחרון שיתף אודות הכלים אותם רכש ורוכש בהליך השיקומי לראשונה בחייו, בין היתר כיצד ללמוד מה מותר ומה אסור, לכבד האחר ומהי מערכת יחסים בריאה ותקינה. כן שיתף ברצון לקבל עזרה ברכישת כלים ובהבנה מהי דמות אב על מנת להיות אבא לילדיו ולנהל מערכות יחסים תקינות. עוד סיפר על התמדתו במקום העבודה, על כך שנגמל מסמים ומסר הדברים הבאים: "אני אסיר תודה שהלכתי לתהליך שיקומי כי אני רוכש הרבה כלים, היום אני משתדל מאוד לגשת לאנשים, לפנות בכבוד, ולא כמו שהכרתי...". כן הביע הנאשם חרטה וצער על אלימות מילולית שהביע בעברו כלפי אחרים.

דיון והכרעה

מתחם העונש ההולם

10. בעניינינו, על אף שאין המדובר באירועים המתרחשים על פני אותו ציר הזמן, קיים בין האירועים קשר הדוק והם בוצעו כלפי מי שהייתה בת זוגו של הנאשם, המעשים אף בעלי מאפיינים דומים ובוצעו על רקע שימוש לרעה באלכוהול. מכאן יש להשקיף על המעשים כאירוע בגינו יש לקבוע עונש הולם אחד ובאופן שישקף את העובדה כי התנהגותו האלימה של הנאשם לא הייתה מקרה חד פעמי. ההלכות שנקבעו בעניין הגדרת המונח "אירוע" ידועות ומוכרות ולא מצאתי לחזור על הדברים (ראו ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2021), ע"פ 5643/14 עיסא נ' מדינת ישראל (24.6.2015), ע"פ 2519/14 אבו קיעאן נ' מדינת ישראל (29.12.2014), 1261/15 דלאל נ' עמוד 4

מדינת ישראל (13.9.2015).

11. מתחם העונש ההולם ייקבע בהתאם לעיקרון ההלימה תוך מתן משקל לערכים שנפגעו מביצוע העבירות, מידת הפגיעה בהם ומדיניות הענישה הנהוגה, והכול בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

12. הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו ממעשיו של הנאשם הם זכותה של המתלוננת לכבוד, להגנה על חייה ושלמות גופה וזכותה לשלוות נפש ותחושת ביטחון. עבירות אלימות ככלל, וכנגד בנות זוג בפרט, הפכו זה מכבר לרעה חולה, תופעה נפסדת שאינה חולפת ועל בית המשפט מוטלת החובה להוקיע מעשי אלימות במשפחה בענישה משמעותית ומוחשית. ראו מיני רבים, רע"פ 340/21 מסרי נ' מדינת ישראל (28.01.2021):

"כפי שהודגש לא אחת, יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה ומרתיעה כלפי עבירות אלימות במשפחה - ואלימות בין בני זוג בפרט - על מנת למגר תופעה נפסדת זו. זאת, בין היתר לנוכח הקושי הקיים לעיתים בחשיפת עבירות אלו, המבוצעות בהסתר מאחורי מפתן הדלת; הפגיעה הקשה שהן מסבות לתחושת הביטחון של בני המשפחה - וקורבנות המעשים בפרט; והחשש מהסלמת המעשים באופן העלול אף לסכן את חיי בני המשפחה, ובהם בת זוגו של התוקף (ראו והשוו רע"פ 1884/19 פלוני נ' מדינת ישראל (14.3.2019))."

13. בחינת מדיניות הענישה הנהוגת בעבירות אלימות במשפחה מלמדת על מנעד רחב של עונשים המוטלים על נאשמים בעבירות אלו, החל ממאסרים מותנים ועד מאסרים ממושכים בפועל. אפשר למצוא דרגות חומרה שונות, כאשר בסופו של דבר העונש שנגזר תלוי במגוון שיקולים וביניהם טיבה ואופייה של האלימות, תוצאות המעשים והנזק שנגרם לקורבן העבירה, רמת סיכון להישנות עבירות, עבר פלילי, נסיבותיו האישיות של הנאשם ועוד.

14. להלן רשימה בלתי ממצה של גזרי דין בעבירות אלימות רלבנטיים לענייננו, אך אבהיר כי חלק מהמקרים עולים בהרבה בחומרתם על המקרה כאן וחלק נופלים ממנו. אך יש בהם ללמד על הקו המחמיר בו נוהגת הפסיקה בעיקר כנגד נאשמים נעדרי אופק שיקומי (ואין זה המקרה כאן).

רע"פ 1884/19 שמריז נ' מדינת ישראל (14.3.2019) - הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בתקיפה סתם בן זוג ותקיפה הגורמת חבלה של ממש נגד בן זוג וזאת בארבעה אירועים שונים בפרק זמן של כשנתיים. באירוע הראשון, תקף הנאשם את המתלוננת בכך שהכה מכת אגרוף בראשה וגרם לשריטות בצוואר ובחזה, נפיחות בלסת התחתונה ורגישות בחלק האחורי בצוואר. במקרה אחר אחז בגרונה בשתי ידיו, הצמיד אותה לקיר וחנק אותה. במקרה נוסף סטר לה בפניה, ובאירוע תקיפה נוסף משך אותה בשערותיה מהמיטה וגרם לחניקתה באמצעות שרשרת שענדה על צווארה. בית המשפט השלום קבע מתחם ענישה שנע בין מספר חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות ועד שנת מאסר ורכיבי ענישה נוספים וגזר על הנאשם מאסר בפועל בן 4 חודשים ורכיבי ענישה נוספים. הערעורים שהוגשו לבית המשפט המחוזי והעליון נדחו (פסק הדין הוצג על ידי המאשימה אך דומה כי אין צורך לומר כי מדובר במקרה חמור בהרבה מעניינו של הנאשם כאן).

רע"פ 3077/16 פלוני נ' מדינת ישראל (2.5.2016) - נדחתה בקשת רשות ערעור שהוגשה כנגד העונש אשר הוטל על המבקש בגין הרשעתו באירוע יחיד של תקיפת בת זוג. המבקש "דחף את המתלוננת לעבר המיטה, משך בשערה, סובב את גופה, וכופף את גופה לעבר הרצפה בעודו אוחז בצווארה". בית משפט השלום קבע מתחם עונש הולם שנע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו על דרך של עבודות שירות ועד ל-14 חודשי מאסר. נשקלו נסיבות

לקולה, הנתק שבין הנאשם למתלוננת והעדר הרשעות קודמות, ולחומרה היעדר הבעת חרטה מצד המבקש. נגזר על המבקש עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים. ערעור לבית המשפט המחוזי על חומרת העונש נדחה. בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון דחתה תוך מתן דגש על הצורך בגינוי חריף של מעשי הנאשם ועל ענישה שתהלוך את חומרתם.

רע"פ 977/16 פלוני נ' מדינת ישראל (10.02.2016) - המבקש הורשע בתקיפה הגורמת חבלה של ממש, תקיפה סתם בת זוג, היזק לרכוש במזיד ואיומים. המבקש הגיע לביתה של המתלוננת ניפץ את מכשיר הטלפון שלה על קיר הבית, הכה בפניה ומשך בשערה. לאחר מכן הוסיף להכות בפניה ובראשה וגרם נזק לדלת הבית. בית משפט השלום קבע מתחם עונש הולם שנע בין 12 ועד ל-36 חודשי מאסר. על המבקש נגזר עונש מאסר בן 24 חודשים לצד רכיבי ענישה נוספים. בית המשפט המחוזי הקל בעונשו של המבקש והעמיד את עונש המאסר על 18 חודשים שכן לא היה מקום לזקוף לחובת המבקש את הפרת תנאי שחרור.

רע"פ 3463/15 פלוני נ' מדינת ישראל (21.5.2015) - נדחתה בקשת רשות ערעור של המבקש נעדר עבר פלילי אשר הורשע בתקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש, בתקיפה סתם בת זוג ובהיזק לרכוש במזיד. המבקש תקף את בת זוגו בכך שסטר לה וגרם לה לשטף דם בסמוך לעינה ולפצע מדמם בשפתייה. בנוסף, במקרה קודם היכה בה באמצעות חגורה. בית משפט השלום קבע מתחם עונש הולם שנע בין 8 ועד ל-18 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט לא קיבל את המלצת שירות המבחן שכן המבקש לא החל בהליך טיפולי שיש בו להצביע על סיכויי שיקום. לבסוף נגזר על המבקש עונש מאסר בן 10 חודשים ורכיבי ענישה נוספים. ערעור לבית המשפט המחוזי נדחה תוך שנקבע כי בית משפט השלום עשה חסד עת חפף את מתחמי הענישה.

עפ"ג (תל-אביב) 39724-01-21 משרקי נ' מדינת ישראל (8.3.2021) - הנאשם הורשע על פי הודאתו, בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לבת זוג בכך שתפס בזרועה בחוזקה, השכיב אותה על המיטה, תפס בידיה וסטר לה מספר פעמים בפניה. כתוצאה מהתקיפה נגרמו למתלוננת המטומות בידיה ושמלתה נקרעה. בית משפט השלום קבע מתחם עונש הנע בין מאסר קצר לריצוי בעבודות שירות לצד ענישה נלוות ועד 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד ענישה נלוות. לבסוף גזר על הנאשם, בן 26, רווק, נעדר עבר פלילי, שהודה בפתח משפטו וחסך בזמן שיפוטי ניכר ובהעדת המתלוננת, תוך התחשבות באפיק טיפולי, עונש של צו של"צ בהיקף של 150 שעות, לצד מע"ת, פיצויים למתלוננת על סך 1,200 ₪ וצו מבחן. בערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי בוטל צו השל"צ אך ההרשעה ויתר רכיבי הענישה נותרו בעינם.

עפ"ג (חיפה) 40254-07-20 מדינת ישראל נ' פלוני (7.1.2021) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לבת זוג. ברקע שתיה אלוהולית, תקף הנאשם את בת זוגו, בעט בה, חנק אותה באמצעות כבל חשמלי, הטיח אגרופים בפניה והפילה לרצפה. במעשיו גרם לה חבלות גופניות של ממש בדמות שריטות ביד, אדמומיות ונפיחות בעין ודם על האף. בית משפט השלום קבע מתחם עונשי הולם הנע בין מאסר לתקופה קצרה שניתן לריצוי בעבודות שירות ועד מאסר בן 12 חודשים. וגזר על הנאשם אשר נטל אחריות על מעשיו, שהודה וחסך בזמן שיפוטי רב ובהעדת המתלוננת, לחובתו הרשעות קודמות ושירות המבחן נמנע בהמלצה טיפולית בעניינו, עונש של מאסר בפועל לתקופה של 4 חודשים אשר ירצו בעבודות שירות לצד מע"ת. בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור וגזר על הנאשם 6 חודשי מאסר בפועל חלף המאסר בדרך של עבודות שירות, יתר מרכיבי גזר הדין יישארו ללא כל שינוי.

עפ"ג (מחוזי מרכז) 1616-12-20 פיקדו נ' מדינת ישראל (15.2.2021) - המערער הורשע לאחר שמיעת

ראיות באיומים ותקיפה סתם בן זוג בכך שתפס בשערה של המתלוננת, משך ובעט בה. שכנה שהבחינה במתרחש צעקה למערער לחדול ממעשיו וזה איים עליה בתגובה. בהמשך זרק המערער טלפון על המתלוננת, תפס בידה ומשך אותה. בית משפט השלום קבע מתחם עונש הולם שנע בין מספר חודשי מאסר אשר אפשר לרצותם על דרך של עבודות שירות ועד ל- 10 חודשי מאסר לצד רכיבי ענישה נוספים. המערער נידון למאסר בן 14 חודשים הכוללים הפעלת מאסרים מותנים (5 חודשים ו-3 חודשים). ערעור לבית המשפט המחוזי התקבל בחלקו, המאסרים המותנים הופעלו בחופף והמערער נידון לעונש מאסר בן 11 חודשים.

עפ"ג (מחוזי מרכז) 40581-08-20 אלולו נ' מדינת ישראל (17.11.2020) - (הוצג על ידי המאשימה), המערער הורשע בהתאם להודאתו בתקיפת בת זוג בכך שסטר לה, כשהתרחקה ממנו תפס בידה ומשך אותה לכיוונו, הפילה ארצה והכה אותה בכל חלקי גופה. בהמשך אחז בראשה ומשך אותה לכיוונו. בית משפט השלום קבע מתחם עונש הולם הנע בין מספר חודשי מאסר בפועל ועד ל-18 חודשי מאסר בפועל והתחשב בגזירת דינו בעברו הפלילי של הנאשם שלא ריצה מאסר מעולם ובהמלצה שלילית של שירות המבחן. ערעור על חומרת העונש נדחה.

עפ"ג (מחוזי מרכז) 22674-12-19 אבו סלימאן נ' מדינת ישראל (25.2.2020) - המערער הורשע בעבירה של תקיפה סתם, בית משפט השלום עמד על עברו הפלילי של הנאשם, על היעדר תסקיר או אופק שיקומי וכן על כך שהנאשם הודה וחסך זמן שיפוטי יקר. נגזר על הנאשם עונש מאסר בן 11 חודשים לצד רכיבי ענישה נוספים. ערעורו נדחה.

עפ"ג (מחוזי מרכז) 24733-06-19 בדיר נ' מדינת ישראל (11.11.2019) - המערער הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירה של תקיפת בת זוגו הגורמת חבלה של ממש. הוא הכה אותה מספר פעמים לנגד עיני בתם הקטינה, וכשניסתה להתרחק ממנו הלך בעקבותיה והכה בראשה, אחז בזרועותיה, השכיבה על הרצפה והכה בראשה ובגופה, משך בשערה והכה אותה בפניה. בית משפט השלום קבע מתחם עונש הולם שנע בין 12-24 חודשי מאסר, ולאור הליך טיפולי ממושך שעבר המבקש והמלצה חיובית של שירות המבחן וגזר את עונשו למאסר בן 10 חודשים. ערעורו נדחה.

עפ"ג (מחוזי ירושלים) 57596-05-15 פלוני נ' מדינת ישראל (23.8.2015) - המערער הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בשני אישומים בעבירה של תקיפת בת זוג ובאישום הראשון הורשע גם בעבירת איומים. דובר בבן 64 נעדר הרשעות קודמות שהיה גרוש מהמתלוננת בעת האירועים מושא כתב האישום, ולאחריהם נישא לה מחדש. שירות המבחן המליץ על שעות לתועלת הציבור ונמנע מהמלצה טיפולית. בית המשפט קיבל את הערעור באופן חלקי, קבע מתחם ענישה שנע בין מספר חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות ועד למספר חודשי מאסר בפועל. בהתחשב בהודאתו של המערער ובמכלול נסיבותיו האישיות קוצרה תקופת המאסר בעבודות שירות והועמדה על 45 ימים (חלף חמישה חודשים). כן קוצרה תקופת המאסר המותנה.

ת"פ 6188-04-19 מדינת ישראל נ' קולסניק (12.4.2021) - הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש - בן זוג. הנאשם נעדר עבר פלילי, שיתף פעולה עם שירות המבחן באופן חלקי בלבד. לאור זאת קבע בית המשפט מתחם עונש בין מספר חודשי מאסר שניתן לרצות בעבודות שירות ועד לשנת מאסר בפועל. לבסוף, גזר בית המשפט על הנאשם ארבעה חודשי מאסר בפועל לריצוי על דרך של עבודות שירות לצד רכיבי ענישה נוספים.

ע"פ (תל-אביב) 11523-06-20 פלוני נ' מדינת ישראל (30.7.2020) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות

של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לבת זוג ובאיומים. על רקע ויכוח בין הנאשם למתלוננת בדירתם, תקף הנאשם את המתלוננת בכך שסטר לה, חנק אותה ובעט בה וכתוצאה מכך נגרמו למתלוננת חבלות בשפתה העליונה, בצווארה, מאחורי האוזן ובעינה השמאלית. בהמשך, איים הנאשם עליה כי ירצח אותה וישב עליה מאסר עולם. בית המשפט השלום קבע מתחם עונש כנע בין מאסר קצר לריצוי בעבודות שירות ועד לשנת מאסר לצד ענישה נלוות. בית המשפט מצא לסטות ממתחם הענישה משיקולי שיקום וגזר על הנאשם, עונש של צו של"צ בהיקף של 140 שעות, לצד מע"ת וצו מבחן. הערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי נדחה.

ת"פ 64349-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני (26.4.2020) - הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בכתב אישום מתוקן בכך שסטר לבת זוגו בפניה, בעט בגופה מספר פעמים, חנק אותה מגרונה והטיח אותה למיטה תוך שתפס בגרונה ועשה כן מספר פעמים, וגרם לה לחבלות בדמות שריטות והמטומות בכל חלקי גופה. במקרה אחר סטר בפניה. בית משפט השלום קבע מתחם עונש הולם בנוגע לשני האישומים כנע בין מספר חודשים שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד עונש מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים וגזר על הנאשם 7 חודשי מאסר בפועל וענישה נלוות (הוצג על ידי המאשימה - אך מדובר במקרה חמור מעניינו של הנאשם כאן, האלימות קשה וכוללת סטירות, בעיטות בכל חלקי הגוף, תפיסת צווארה של המתלוננת עד לחניקתה וכתוצאה ממעשים אלו נגרמו לה חבלות ושריטות בכל חלקי גופה והיא נזקקה לטיפול רפואי).

ת"פ (ת"א) 59630-05-17 מדינת ישראל נ' פלוני (1.5.2019) - הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בביצוע עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש- בן זוג. הנאשם תקף את המתלוננת על רקע שתיית אלכוהול לרעה בכך שהכה אותה באמצעות ידיו ורגליו בפניה ובפלג גופה העליון. כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו למתלוננת דימום מאפה, שריטות בצווארה ובידיה וסימנים אדומים בידיה. בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר לתקופה קצרה, אותו ניתן לרצות בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל ומצא לסטות ממתחם הענישה מטעמי שיקום, האריך את המאסר המותנה, צו מבחן ושל"צ והתחייבות להימנע מעבירה.

ת"פ (ירושלים) 15543-03-17 מדינת ישראל נ' פלוני (5.11.2020) - הנאשם הודה והורשע בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש. הנאשם תקף את המתלוננת, בנוכחות בנותיהן הקטניות ואחייניתה של המתלוננת, על רקע חשדו כי זו מנהלת רומן, בכך שמשך בשערותיה, הטיח את ראשה בארון, וכן הכה מכת אגרוף בפניה. כתוצאה ממעשיו נגרמה למתלוננת חבלה בפניה, שטפי דם מתחת לארובות העין ואדמומיות בלחיים. בית משפט השלום קבע מתחם עונשי הנע בין מאסר למשך מספר חודשים על דרך עבודות שירות ועד ל-12 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. בית המשפט גזר על הנאשם, בן 35, נעדר עבר פלילי, שלא נמצא בקשר עם המתלוננת, תוך התחשבות בחלוק הזמן, שמעוניין ליטול חלק בהליך הטיפול, שהינו משמורן מלא לבנותיו, עונש מאסר למשך 60 ימים אשר ירוצו בדרך של עבודות שירות לצד רכיבי ענישה נוספים.

15. בענייננו, הנאשם אשר היה תחת השפעת אלכוהול תקף בשתי הזדמנויות את בת זוגו. באירוע הראשון בזמן, סטר הנאשם למתלוננת, קילל וצעק עליה וכתוצאה ממעשיו נגרמו לה נפיחות ואדמומיות מתחת לעין ימין. באירוע השני, תפס הנאשם את המתלוננת בידה, גרם לה לסימן כחול בזרוע ולאחר מכן כאשר ביקשה לשבת על הספה בסלון, דחף אותה והכה אותה בגבה. מדובר בפגיעה שהתרחשה בביתם של בני הזוג במקום האמור לספק למתלוננת תחושת בטחון ומוגנות בפרט על ידי מי ששמה בו את מבטחה ועוד לעיני בנותיה הקטנות. עם זאת, לא מדובר באירועים מתוכננים ולא נלוותה להם אכזריות ואף לא נעשה שימוש בחפצים כפי שאפשר לראות בתיקים רבים מידי המובאים לפתחו של בית המשפט. כמו כן ומבלי להקל ראש בחומרת מעשיו של הנאשם, שהרי החבלות שנגרמו למתלוננת אינן

ברף חומרה גבוהה ולמרבה המזל היא לא נזקקה לטיפול רפואי. עם זאת, הפגיעה אינה פיזית בלבד אלא נפשית ודומה כי אין להכביר מילים על תחושת ההשפלה והביזוי שלבטח חשה המתלוננת. כל אלו מובילים למסקנה ומבלי להקל ראש לפיה הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית נמוכה.

16. לאור כל האמור, בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות, במידת הפגיעה בערכים המוגנים ובמדיניות הענישה הנהוגה, מצאתי לקבוע את מתחם העונש ההולם בין מאסר קצר שיכול וירוצה בדרך של עבודות שירות ועד שנת מאסר ורכיבי ענישה נוספים.

גזירת העונש המתאים לנאשם

17. אקדים תוצאה להנמקה ואומר כי מצאתי לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום.

18. כידוע סטייה ממתחם העונש ההולם אפשרית רק בהתקיים החריגים הקבועים בסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין והעוסקים בקיומו של פוטנציאל שיקומי משמעותי או בצורך מיוחד בהגנה על הציבור. סעיף 40ד לחוק העונשין מאפשר לבית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם אם מצא כי הנאשם "השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". בהקשר זה נפסק כי לשם סטייה מן המתחם יש להצביע על פוטנציאל שיקומי גבוה. ראו ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.2018), שם עמד בית המשפט העליון על השיקולים המרכזיים בהם יטה בית המשפט להפעיל את סמכותו ולחרוג ממתחם העונש ההולם. עוד נקבע כי את סיכויי השיקום יש לתמוך בעובדות, ראיות ובראש ובראשונה בתסקיר שירות מבחן. ראו: ע"פ 8377/18 ירושלמי נ' מדינת ישראל (31.7.2019); ע"פ 2125/18 דוד נ' מדינת ישראל (18.12.2018) (להלן: עניין דוד); ע"פ 4678/18 אנופרייב נ' מדינת ישראל (23.1.2019).

19. הצדדים מסכימים כי בעניינו של הנאשם ישנה הצדקה לסטייה ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, המחלוקת נוגעת למידת החריגה. לעמדת המאשימה ענישה שיקומית צופה פני עתיד אינה הולמת את נסיבות העושה והמעשה. בעניין זה אינני רואה עין בעין עם המאשימה.

20. אחרוג מהמקובל וטרם אכריע בשאלת מידת הסטייה, אבחן איזה עונש היה מושת על הנאשם בשים לב לנקודות הזכות העומדות לטובתו, אף בהתעלם מההליך השיקומי שעבר. אמנה מקצתן: הנאשם, בן 38 רווק ואב לשני ילדים, נעדר עבר פלילי. הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה, לקח אחריות על מעשיו בשני כתבי אישום וחסך לא רק זמן שיפוטי אלא חשוב מכך חסך את עדותה של המתלוננת. העבירות בוצעו בשנת 2018 ובשנת 2019 ומאז אין כל טענה כנגד הנאשם, ויש בכך ללמד כי ההליך המשפטי מהווה גורם מרתיע ומציב גבולות.

21. נסיבותיו האישיות הקשות והחריגות של הנאשם כעולה מטיעוני בא כוחו ומתסקירי שירות המבחן אף הם עומדים לזכותו. כזכור הנאשם גדל בצל אב שנקט כנגדו באלימות, חשף אותו לנורמות התנהגות פסולות ובהן שימוש בסמים ובאלכוהול, אמו נפטרה והוא נעדר עורף משפחתי תומך. הנאשם התמודד עם חסכים רגשיים ופיזיים שלא טופלו, אינו עובד ומשך תקופה היה דר רחוב. מכלול הנתונים והעובדות מלמדים על כך שאלו השפיעו והובילו להתמכרותו של הנאשם לאלכוהול ולגיבוש דפוסים אלימים. עם זאת, משברים אישיים או התמכרות לאלכוהול וסמים אינם יכולים להצדיק בשום פנים או אופן את ביצוען של עבירות מעין אלו ובכלל.

22. על יסוד נתונים אלו, היה מקום להטיל על הנאשם בגין מעשיו עונש כולל בדמות מספר חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. זאת אף אם לא היה עובר הנאשם הליך שיקומי כלשהו. מכאן שהסטייה ממתחם העונש ההולם והטלת עונש של מאסר מותנה כהמלצת שירות המבחן אינה בבחינת סטייה חדה.

23. ועתה לבחינת התהליך השיקומי. לא אחזור ואפרט את תוכנם של התסקירים. אומר בתמצית, הנאשם עשה כברת דרך בתהליך השיקומי בפרט כאשר בוחנים את נקודת הפתיחה ממנה החל לצעוד ביוזמתו, בכוחות עצמו ולבדו. במנותק מההליך המשפטי, הוא השתלב בקהילה טיפולית סגורה המיועדת לדיירי רחוב ברעננה, שהם שם כשנה בתנאים שאינם פשוטים וסיים אותה בהצלחה ולשביעות רצון הגורמים הטיפוליים. עם סיום הטיפול בקהילה עבר הנאשם להוסטל בטבריה שם שוהה עד היום. הנאשם אף השתלב במסגרת תעסוקתית בתחום נירוסטה ומסגרות וזאת לאחר תקופה ארוכה בה לא עבד כלל. הנאשם שיתף פעולה באופן מלא עם הגורמים הטיפולים, הביע מוטיבציה ורצון לשינוי חייו. להתרשמות שירות המבחן הנאשם במהלך השלבים השונים של התהליך רכש כלים ומיומנויות להבעת רגשות ותקשורת נכונה. התרשמות זו מתחזקת נוכח דבריו האחרונים של הנאשם לפני, בהם שם את מרכז הכובד על משמעות התהליך הטיפולי שעבר ויכולתו ליישם את שהפיק ממנו בהתמודדות היומיומית.

24. נכון הדבר כי התהליך טרם הסתיים וניכר הצורך להמשיך ולהעמיק את הטיפול ולשמרו, בפרט ככל שהדבר נוגע לשילובו של הנאשם בטיפול בתחום האלימות הזוגית, אך כבר עתה אפשר להתרשם מכברת הדרך שעשה הנאשם כאשר שמר על ניקון מסמים ואלכוהול ונמנע ממעורבות שולית פורצת חוק. התהליך בהחלט נותן אופטימיות רבה בנוגע לעתידו של הנאשם.

25. משנוכחתי כי קיים פוטנציאל שיקומי גבוה ובשים לב למאמציו של הנאשם לשנות את אורחות חייו והתמדתו בהליך השיקומי, מצאתי כי יש לתת להמלצת שירות המבחן משקל נכבד.

26. אודה כי התלבטתי האם יש מקום להטיל על הנאשם שירות לתועלת הציבור כעונש חינוכי שיהא בו להמחיש את חומרת מעשיו ואולם, בכדי לאפשר לנאשם להמשיך ולרכז את מירב מאמצעיו בתחום השיקום, לא אעשה כן. עם זאת אבהיר לנאשם באופן ברור כי ההליך אינו מסתיים כאן ובאם לא יעמוד הנאשם בתנאי צו המבחן אפשר יהיה לשוב ולגזור את דינו מחדש.

27. התוצאה אליה הגעתי חריגה, וחלילה שלא יהא בה להעביר מסר מוטעה של סלחנות למי שנוקט באלימות כלפי בנות זוג, אלא שיהא בה לשדר מסר לפיו בית המשפט יטה לבכר הליך שיקומי על פני שיקולים אחרים במקרים המתאימים. העדפת האינטרס השיקומי של הנאשם אף היא מהווה חלק מהאינטרס הציבורי.

תוצאה

28. אחר כל אלו, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 6 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים עבירות אלימות מסוג פשע.
- ב. 3 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים עבירות אלימות מסוג עוון.
- ג. צו מבחן למשך 12 חודשים. הוסברה לנאשם משמעותו של צו המבחן ואפשרות הפקעתו והטלת עונש במקומו.
- ד. הנאשם ייתן התחייבות בסך 1,500 ₪ להימנע בתוך שלוש שנים מביצוע עבירה בה הורשע. הנאשם יצהיר על התחייבותו לפני עוד היום, שאם לא כן, ירצה תקופת מאסר בת 5 ימים.

צו כללי למוצגים.

זכות ערעור תוך 45 ימים מהיום.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לשירות המבחן.

ניתן היום, ד' טבת תשפ"ב, 08 דצמבר 2021, במעמד הצדדים.